

VOJNA V TRIPOLISU: TURSKI TOPNIČARJI NA POTU V PUŠČAVI

Književnost.

Josip Jurčič: **Deseti brat**. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. — Družba sv. Mohorja se je letos potrudila, da bi v umetniški opravi knjig svojim članom podala nekaj novega in lepega. „Desetega brata“ Jurčičevega je ilustriral Ivan Vavpotič. Umetnik je znan tudi našim čitateljem. Vavpotič je umetnik finega okusa in se odlikuje daleč pred navadnimi moderniki, ker je tudi izboren v risbi in skrben v izvršitvi. Jurčičev roman daje fantaziji precej snovi, in Vavpotič ima živo invencijo. Žal, da mu je bil odmerjen premajhen prostor; v večjem formatu bi se bil še mnogo bolj razvil. Kakor čujemo, je družba že izdala novo pomnoženo izdajo. Ta napredek z veseljem pozdravljamo.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica „Gospodinjske šole“ v Ljubljani. Z mnogimi podobami. V Ljubljani, 1911. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška Tiskarna. Str. 201. — Slovenci smo dobili knjigo, ki bo gotovo rodila mnogo dobrega v naših družinah. Stopili smo na realna tla in spoznali, da je najboljšo narodno delo trud za srečo naših rodbin in trdnost naših hiš in posestev. V Marijanišču obstoji že dalj časa gospodinjska šola, deželni odbor prireja poučne gospodinjske tečaje v raznih krajih. Iz tega praktičnega delovanja je izšla učna knjiga o gospodinjstvu, ki ne bo služila le za šolsko rabo, ampak ki mora postati ročna knjiga vsake gospodinje. Kratko in točno so obravnavana tu vsa vprašanja, v katerih mora biti dobra gospodinja izvedena. Najprej se ogleda v zrcalu, kake lastnosti mora imeti dobra gospodinja, potem slede poglavja o obleki, stanovanju, razsvetljavi, kurivu, hrani, vrtnarstvu, perutninarstvu, o domačem knjigovodstvu, o vzgoji in o zdravstvu. Želimo, da bi zlasti mladenke s pridom prebirale to koristno knjigo!

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom. Spisal Jakob Alešovec. Priredil Jožef Volc. V Ljubljani, 1911. Založila Katoliška Bu-

kvarna. Tiskala Katoliška Tiskarna. (Jakoba Alešovca Izbranih spisov 4. in 5. zvezek. Ljudske knjižnice 14. zvezek.) — Jakob Alešovec stoji zopet pred nami v svoji polni moči. Njegove ljubljanske slike so sad bistrega opazovanja, polne duhovitih sodb, podane z ostrim humorjem. Konture njegovih slik so jasne in odločne; Alešovec nam tu ne riše karikatur, ampak resnične podobe iz življenja, v katerih le nekatere črte markantneje pointira. Humorist se srečava z umetnikom. V par kratkih potezah, da, v enem imenu je često združena že cela satira. Tako lapidarno ni znal pri nas še nihče pisati. Kako duhoviti so latinski izrazi, ki pod krinko znanstvenosti skrivajo puščice najostreje satire! Res da se je Ljubljana od Alešovčevih časov izpremenila v marsičem, a njegove slike so še žive in nosijo svežo barvo prirode. Ko bi jih pisal Brencelj danes, bi pač marsikatero pristavil, kajti ljubljanska kultura se je tačas diferencirala . . . Tudi sebe ni pozabil Alešovec. Svojo fotografijo je podal med časnikarji:

Narodni časnikarski pisatelj (literatus publicus pro patria) je — če mu je v boju za življenje edino orožje le pero — revež, ki se pa ne smili ne sebi, ne drugim. Vesel je, če ima le količkaj povoda za to; članke in druge spise za liste mu pa narekuje prazni želodec in skrb za večerjo in kosilo. Od dohodkov ne plačuje davka; hranilnica ni zidana zanj, pač pa zastavnica, če ima kaj zastaviti. Pred krido s kakimi 10 do 20.000 gold. dolga je popolnoma varen; svojo hišo pa dobi menda šele pri Sv. Krištofu, pa še tam ne bo imel miru, ker ga bodo čez nekaj let deložirali, da naredi prostor drugemu. Na tem svetu ima edino veselje še nad svojimi spisi in nad tem, da nima nobenega gospodarja, ki bi skrbel zanj, pa se mu zato ni treba nikomur uklanjati. Svojo pisarno ima tak pisatelj povsod, kamor pride; tudi ni pripet le na en list, ampak piše ob posebnih prilikah tudi drugim listom raznih jezikov, ki so Slovanom prijazni ali vsaj pravični — pa piše večidel za „božji